

**Utrip srca, kratki film Andreja Zdraviča:
utrip prodora slovenskega filma na evropsko in svetovno sceno
(Cankarjev dom, otvoritev Filmskega festivala, 6. novembra 2001)**

Kljub težavam se slovenski film leta 2001 po dolgem času vzpenja na evropski in svetovni oder. Kot je na otvoritvi Filmskega festivala Ljubljana 2001 povedal Borut Veselko, "smo končno ugotovili, da slovenska kinematografija in slovenski film nista stvar posameznikov in Filmskega sklada. Slovenski film ima razsežne državne implikacije in prispeva, enako kot šport in uspehi na drugih kulturnih in umetniških področjih, k ugledu oziroma pozitivnemu imidžu slovenske države". V takšnem smislu so izzvenele tudi besede direktorice festivala Jelke Strgel in županje mestne občine Ljubljana Vike Potočnik.

Po letošnjih uvrstitvah filmov, Cvitkovičevem zlatem levu za Kruh in mleko na beneškem festivalu ter velikem slovenskem deležu (producent, scenografija, kostumografija, mnogi igralci) v Nikogaršnji zemlji Adisa Tanovića, ki je bila v Cannesu nagrajena z zlato palmo, z izjemno odigrano vlogo "bosanskega Slovenca" ("slovenskega Bosanca") Branka Đurića ter drugih slovenskih igralcev, se slovenski kinematografiji res obeta svetlejša prihodnost. Seveda, če nas omenjeni uspehi ne bodo uspravali in če bomo v prihodnosti stvari bolj premišljeno utemeljili (strateškomarketinško na državni ravni).

Če pri tem opozorimo tudi na izjemne uspehe slovenskih avtorjev v art videu v zadnjih letih, ne moremo mimo dela Andreja Zdraviča, že nekaj desetletij svetovno uveljavljenega avtorja dokumentarnih, kratkih in art video filmov. Enega od njegovih številnih projektov, film Heartbeat (Utrip srca), ki ga poleg vrhunske umetniške in obrtniške vrednosti odlikuje tudi izjemna simbolna vrednost, smo imeli priložnost videti na začetku letošnjega Filmskega festivala v CD. Je primerna metafora za utrip prebujanja slovenske kinematografije, filmske in video produkcije.

Film je s svojo dinamiko, virtuozno montažo, originalnimi eksotičnimi posnetki, izbiro glasbe in zvočnih efektov še presegel prejšnji avtorjev projekt *Tam, kjer se srečata voda in ogenj*, izjemno zmontirano multi video projekcijo, s katero nas je pred nekaj leti izjemno reprezentativno in uspešno zastopal na Beneškem bienalu.

Utrip srca se začne zelo impresivno, kot je sicer značilno za tega avtorja, že z izbiro teme "življenja": z utripanjem srca trimesečnega fetusa v materni-

slika 35: Andrej Zdravič.

vseh razsežnostih *obvlada alkimistične, kabalistične, sufijske, teogonijske in kozmogonijske skrivnosti* ter se sam (tudi s svojo pojavo) postavlja v vlogo čarovnika ("ki zna") kratkega, jedrnatega umetniško-znanstvenega filma.

Če Zdravičev film primerjamo z izjemno projekcijo Zemlje, ki je bila letos na ogled v pariški La Géode na 360-stopinjskem ovalnem ekranu/platnu, in z več kot 150 po prostoru razporejenimi izviri zvoka, lahko rečemo, da bi projekcija Utripa srca s tako tehnično podporo in v enakem okolju verjetno delovala še prepričljiveje. Film gotovo ima tudi *znanstveno-izobraževalno in pedagoško-didaktično razsežnost*; kot umetniška forma, *afirmacija znanosti o nastanku sveta, zemlje, oceanov, rastlin, živih bitij in človeka*. Za film Andreja Zdraviča je med drugim značilen najsodobnejši in najučinkovitejši način visoko sofisticirane in kreativne predstavitve navadnemu očesu nevidnih kozmičnih skrivnosti ustvarjanja. Poklon Andreju Zdraviču in vsem sodelavcem za realizacijo filma! S takšnim projektom se Slovenija (čeprav pri njem finančno ni participirala) zlahka uvrsti v sam svetovni vrh tovrstnega filmskega ustvarjanja.

European Society of Cardiology, Evropska kardiološka zveza, ki je letos v Amsterdamu proslavljala petdesetletnico, je prav pri priznanem umetniku Zdraviču in njegovi producentki hiši Antara naročila film Heartbeat. Z njim je hotela pokazati *umetniški vidik kardiološke stroke*. Prav lep primer umetniške afirmacije kardiologije.

slika 36: Posnetek iz Zdravičevega multiprojekta *Sound Vision of the World*

- Besim Spahić
(Kulturni marketing,
Študentska založba, 2002)

(English translation – excerpt)

Heartbeat, a short film by Andrej Zdravič

“... *Heartbeat* starts off very impressively, as is characteristic for this author, with the very choice of the theme of “life”: with ultra-sound imagery of the pulsating heart, reminiscent of a three-month foetus in the womb. Zdravič develops the act/representation via an analogy of the “life pulse of nature”: earth, water, air, sky, fire – that takes us back to the mysterious depths of the divine creation of the world, presenting it to ordinary mortals with strong esoterism, expressively and powerfully, on the plane of rational obviousness. It is clear that with the thirty years of experience condensed into this film, he is in command of all the dimensions of alchemistic, cabalistic, sufic, theogonic and cosmogonic secrets, and is assuming himself the role of sorcerer (“he who knows”) of the short, concise, artistic-scientific film.

If we compare Zdravič’s film to the extraordinary projection of the Earth, on view this year at the Géode in Paris, on a 360° oval screen with over 150 spatially arranged sound sources, we can say that a projection of *Heartbeat* with such technical support and in such a setting would probably be even more convincing. Certainly, this film also has a scientific-educational and a pedagogical-didactic dimension; as an art form and as an affirmation of the science of the genesis of the world, the earth, oceans, plants, living beings and man. What distinguishes Andrej Zdravič’s films is, among others, a most contemporary and effective style of a highly sophisticated and creative presentation of the cosmic secrets of creation invisible to the common eye.”

Besim Spahić, 2002

Besim Spahić: 'Utrip srca - kratki film Andreja Zdraviča' /'Heartbeat: a short film by Andrej Zdravič', Kulturni marketing, Študentska založba, Ljubljana, 2002